

Otsikko	Muistion laadinnasta vastannut osasto
Digitalisaatio työllistymisen ja osallistumisen tukena	KOKO STM
Asiasta on saatavilla lisämateriaalia, ja se on tallennettu "Muu tietoaaineisto" -kansioon ☐	
Mikäli tavoitteena on saada aikaan hallitusohjelmakirjaus, kirjoita se tähän tiiviisti kahdella lauseella	
Edistetään työkykypalvelujen ja kuntoutuksen digitalisaatiota Digitalisaatio työllistymisen ja osallistumisen tukena –tiekartan esittämien ehdotusten pohjalta.	
<p>Kuvaus ja perustelu</p> <p>Suomen taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden kannalta on tärkeää, että kaikki työikäiset osallistuvat työmarkkinoille oman työkykynsä puitteissa. Menetetyn työpanoksen vuosikustannus voi olla jopa kahdenkymmenen miljardin luokkaa (STM 2014). Digitalisoimalla palveluja ja kehittämällä työkyky- ja kuntoutustoimijoiden välistä tietojenvaihtoa voidaan tehostaa työkyvyn ongelmien varhaista tunnistamista, edistää yhteistyötä vaikuttavien palveluketjujen toteuttamiseksi, mahdollistaa palvelujärjestelmän tietoon perustuva johtaminen ja näin pienentää em. kustannuksia.</p> <p>Menneissä hankkeissa on tunnistettu lukuisa määrä edellä mainittuihin teemoihin liittyviä konkreettisia digitoimia (mm. OTE-hanke, Kuntoutuskomitea, Työkykyohjelma). Niitä ei kuitenkaan ole pystytty edistämään valmistelu- ja kehittämisresurssin kohdistuttua muuhun tekemiseen. Vuoden 2022 aikana sosiaali- ja terveysministeriö kuvasi toimenpiteet konkreettiseksi tiekartaksi, joka helpottaa niiden sisällyttämistä osaksi tulevia hankkeita.</p> <p>Tulevalla hallituskaudella käynnistettäviin työkykyä tai kuntoutuspalveluja edistäviin hankkeisiin olisikin järkevää sisällyttää näitä hyvin dokumentoituja tiedonhallinnan ja digitalisaation kehittämiskohteita. Konkreettisten toimenpiteiden lisäksi ehdotetaan käynnistettäväksi tiekartan kuvaamia selvityshankkeita liittyen esimerkiksi asiakkaan tilannekuvaan sekä toimialat ylittävään vaikuttavuusjohtamiseen.</p> <p>Digitalisaatio työllistymisen ja osallistumisen tukena –tiekartta on valmisteltu laajapohjaisessa yhteistyössä eri alojen ammattilaisten kanssa. Se on julkaistu Valtion julkaisuarkistossa (Valto) 23.1.2023.</p> <p>Arvio taloudellisista- ja hyvinvointivaikutuksista sekä mahdollisista kustannushyödyistä (arvio vaikutuksia sillä tarkkuudella kuin tässä vaiheessa on mahdollista)</p> <p>Kunkin ehdotetun toimenpiteen kohdalla on kuvattu tavoiteltavat hyödyt sekä logiikka, johon niiden toteutuminen perustuu. Useimpien toimenpiteiden kohdalla ei ole pystytty antamaan tarkkoja euromääräisiä hyötylaskelmia, koska hyötyjen toteutuminen riippuu toteutuksen laajuudesta, eri toimijoiden sitoutumisesta ja toimeenpanon yleisestä laadusta. Joiltain osin hyötyjä on kuitenkin pyritty arvioimaan myös eurojen tasolla:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä toteutetun TYÖOTE-hankkeen yhteydessä on arvioitu, että parempi koordinaatio ja tiedonkulku erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon välillä voi lyhentää sairauspoissaoloja jopa 30 prosentilla. Tähän perustuen hankkeessa on laskettu, että neljän keskeisen potilasryhmän (lannerangan välilevyleikatut, sepelvaltimotauti, lonkan tekonivelleikatut, polven tekonivelleikatut) osalta valtakunnalliset kokonaissästöt voisivat olla vuositasolla 125 miljoonaa euroa 2. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on arvioinut, että työ- ja toimintakykyä koskevan tiedon yhtenäistämisen voisi tuottaa vuositasolla noin 25 miljoonan euron säästöt pelkästään säästyneen työajan kautta. Nykytilanteessa kukin toimija kirjaa tiedot omalla tavalla, mikä ehkäisee niiden hyödyntämistä muualla. Laskelmiin ei ole sisällytetty muita tiedon yhtenäistämisen hyötyjä. Näistä keskeisin liittyy vaikuttavuuden arviointiin: mikäli työ- ja toimintakykymittaukset toteutettaisiin kansallisesti yhtenäisellä tavalla, olisi mahdollista arvioida erilaisten palveluketjujen tosiasiallista vaikutusta asiakkaan työ- tai toimintakyvyn muutoksiin. Näin saatavat hyödyt olisivat mittaluokaltaan merkittävästi suurempia. <p>Yleisesti ottaen on tarkoituksenmukaisempaa ottaa hyötyjen arviointi ja seuranta osaksi hankejohtamisen toimintamallia. Tämä tarkoittaa sopimista käytännöistä, joilla arviot tehdään ja joiden avulla niitä ylläpidetään. Tämä tarkoittaa hankejohtamisen ja -hallinnan toimintamallin määrittelyä ja panostamista erityisesti hyötyjen tasolla tapahtuvaan johtamiseen. Kunkin kehittämiskohteen toimeenpanon tulisi edetä vaiheissa ja kunkin vaiheen läpäisemisen edellytykset tulisi kuvata etukäteen. Riskien kasvaessa liian suuriksi, hankkeita tulee voida myös lopettaa.</p>	

